

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
Биро за развој на образованието
СКОПЈЕ

Примено:	22.09.2011		
Орг. единица	Број	Прилог	Вредност
07	3613/1		

0706
700510
22.09.11
[Signature]

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија” бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11) и член 30 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Македонија” бр. 103/08, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11 и 51/11), министерот за образование и наука ја утврди Наставната програма по **физичко и здравствено образование** за IV одделение на деветгодишното основно образование за учениците со оштетен вид.

АРХИВСКИ ПРИМЕРОК

**АДАПТИРАНА НАСТАВНА
ПРОГРАМА ЗА УЧЕНИЦИТЕ СО
ОШТЕТЕН ВИД**



**МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО**

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ОБРАЗОВАНИЕ

IV ОДДЕЛЕНИЕ

**ДЕВЕТГОДИШНО
ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ**

Скопје, 2011



1. ВОВЕД

Предметот физичко и здравствено образование има значајно место во воспитно-образовниот процес во основното образование. Програмата по физичко и здравствено образование во процесот на наставата се реализира со посебни содржини, вежби и игри кои физички го активираат локомоторниот апарат и директно влијаат врз симетричниот и правилниот раст и развој на ученикот, ја подобруваат неговата физичка способност и здравјето и го поттикнува на здрав на чин на живот. Исто така, планираните активности од оваа програма го поттикнуваат емоционалниот и социјалниот развој на ученикот.

Освен навиките за редовно изведување на вежби за јакнење на сопствениот организам, учениците ќе се здобијат со основните елементи на спортот и ќе ја осознаат потребата за нивно активно вклучување во различните спортски активности во текот на натамошното образование и нивниот живот.

Предметот физичко и здравствено образование е задолжителен и се реализира со 3 часа неделно, односно 108 часа годишно.



2. РАЗВОЈНИ ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ОД IV ДО VI ОДДЕЛЕНИЕ

Ученикот/ученичката:

- да применува вежби за подготовка и правилен физички развој;
- да ги развива физичките, функционалните и психомоторните способности;
- да изведува вежби за правилен и симетричен морфолошки развој, правилно држење на телото и правилна функција на локомоторниот апарат;
- да изведува и применува правилни и координирани вежби за јакнење, лабавење и растегнување;
- да се воведува во спортовите за развивање интерес за спортување;
- да развива ориентација во просторот со вежби и комплекси за психомоторните способности (координација на движењата и просторот, силата, брзината, еластичноста, снаодливоста, рамнотежата, експлозивноста и други);
- да совладува нови вежби и елементи од основите на спортовите и во игри (штафетни, карактерни, танци, игри без граници);
- да го збогатува своето спортско знаење со совладување на правилно изведени техники и елементи од основите на атлетиката, гимнастиката, ритмиката, танците;
- да ги знае и практикува правилата за игрите и рамноправно да учествува и соработува во тим-екипа;
- да стекнува здравствено-хигиенски навики и унапредување на здравјето;
- да умее одмерено да постапува за позитивно превентивно спречување и разрешување евентуални конфликтни ситуации;
- да ги учи и правилно да ги применува поимите од воспитно-образовното подрачје физичко и здравствено образование;
- да се ослободува од стрес преку физичка активност;
- да развива култура на однесување во спортувањето (како учесник, навивач, побеник, поразен).

3. ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ВО IV ОДДЕЛЕНИЕ

Ученикот /ученичката:

- да го поттикнува правилниот физички развој (психомоторен и функционален) со правилна изведба на природните локомоторни движења;
- да го развива перманентно и симетрично телото со правилно изведени движење и вежби во различни положби;
- да комбинира правилно и да изведува комплексни вежби за оформување на телото;
- да го држи правилно телото во сите положби, и тоа во: седење, стоење, движење (одење и трчање);
- да ги одржува и подобрува психомоторните вештини: координација на природните и спортските движења; координација на движењето на целото тело во просторот, силата, брзината, снаодливоста, експлозивноста, еластичноста и рамнотежата;
- да совладува и правилно да изведува нови вежби и елементи од основите на спортските игри (ракомет, кошарка, одбојка и фудбал);
- со ритмика, основите на танците, основите на спортските игри (ракомет, кошарка, одбојка и фудбал);
- да се оспособува да умее да ги процени своите физички и спортски способности и можности;
- да формира позитивни ставови кон физичките активности и спортувањето;
- да се запознава со користа од спортувањето и постепено да го открива личниот афинитет кон определен спорт;
- да се оспособува за соработка, тимска работа и фер-плеј однесување при изведувањето на игрите и спортувањето;
- да умее да се ослободува од стресни состојби и психичка и физичка напнатост со вежбање;
- да применува здравствено-хигиенски навики за чување и унапредување на сопствената хигиена и здравје;
- да ги учи и да ги применува поимите од воспитно-образовното подрачје физичко и здравствено образование: спортски реквизити, справи и помагала во согласност со наставната програма.



4. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

ТЕМА: ВЕЖБИ И ИГРИ ЗА ПРАВИЛЕН ФИЗИЧКИ РАЗВОЈ И ПОДГОТОВКА			
Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот /ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ да се развива физички со вежби и игри; ➤ да ја подобрува основната физичка подготовка со правилно изведување на вежбите за локомоторниот апарат; ➤ да го обликува телото; ➤ да го држи правилно телото; ➤ да се поставува правилно во организациони форми; ➤ да ги развива: силата, координацијата на движењата, координацијата во просторот; 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Увешбување на поставувањето на учениците во два реда ▶ Увешбување на поставувањето на учениците во колона по еден во место и во движење ▶ Вртење во место, налево и надесно; ▶ налевокруг (вртење за 180°) ▶ Движење право, цик-цак, (лево-десно), полукружно и кружно (по обележани геометриски форми) 	<p>Спортски терени Вртење во место</p> <p>Налевокруг</p> <p>Полигони</p> <p>Спортски реквизити и справи</p> <p>Елементарни, штафетни и игри без граници</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Увешбување на организирано поставување и движење (кога се поставуваат во колона слепиот ученик се држи за рамото на неговиот соученик кој има остаток на вид)-ученикот со остатоци на вид го упатува и му помага на слепиот ученик). ○ Учениците се поставуваат симетрично и навремено. На слепите ученици им се дава знак со плескање на рацете за времето (почеток на одредена активност). ○ Вежби за оформување на телото, како и корективно-компензаторни комплексни вежби. (Важно е на ученикот со оштетен вид вербално да му се објаснат движењата кои треба да ги направи, или пак да ја осознае положбата на телото на неговиот соученик за соодветното движење преку допир).



<ul style="list-style-type: none">➤ да ја развива општата локомоторна способност во просторот;➤ да соработува.	<p>▶ Формирање групи во обележан простор</p>		<p>○ Вежби за правилна моторна функција на локомоторниот апарат. Во рамките на овој вид вежби од особена важност е примената и на соодветни вежби од психомоторна реедукација.</p>
---	---	--	--

ТЕМА: АТЛЕТИКА

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот /ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ да ги увежбава совладаните елементи од основите на атлетиката и да совладува нови елементи: правилно трчање со промени на темпото и правецот; надвлекување; штафетно трчање; совладува правилна изведба на фрлања, учество во игри; ➤ да ги развива големите мускулни групи на рацете, трупот, карлицата и нозете; -развивање психомоторни способности, подвижност на локомоторниот апарат; 	<p>Трчање: правилно трчање со промена на правецот на движењето, од право, цик-цак (лево-десно), полукружно и кружно</p> <p>Совладување штафетно трчање (елементарна игра)</p> <p>Скокања: Скок од место (мерење на експлозивната способност)</p> <p>Скок со залст-загрчување</p> <p>Основни техники: во височина и во далечина</p>	<p>Ритам и правец на движење</p> <p>Штафетно трчање</p> <p>Техника ножици и згрчување</p> <p>Куглање</p> <p>Доскокнување</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Увежбавање и правилно изведување на елементите од основите на атлетиката: одење, трчање, скокање, фрлање, фаќање-посебно го следи движењето на рацете и нозете, држењето на трупот и главата. Оваа активност може да се корелира со активностите и целите во наставниот предмет ориентација и мобилност. ○ Скок на различна височина, со претходно објаснување (превенирање и/или избегнување на физички повреди). ○ Игра со топче кое би требало да биде звучно или на неговото додавање и фаќање да претходи плескање со дланките. ○ Штафетни игри со претходно објаснување по вербален и тактилен пат на поимот штафета.

<p>➤ да совладува термини од областа на атлетиката;</p> <p>➤ да учествува во игри со елементи од атлетиката.</p>	<p>Фрлање: Основна техника за фрлање топче во цел и во далечина</p> <p>Штафетни игри (од изучени атлетски и други елементи)</p>		<p>○ Играње дама, која претходно учениците или наставникот ја изготвиле со помош на волница.</p>
--	---	--	--



ТЕМА: ГИМНАСТИКА И РИТМИКА			
Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот /ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ да увежбава и совладува нови гимнастички и ритмички елементи за развивање на способноста на локомоторниот апарат и координација во просторот и чувството за управување со телото во просторот; ➤ да увежбава движења на партер во различни положби на телото; движење на телото во целина во просторот, развивање на координацијата; 	<p>Комплексни вежби: Корективно компензаторни превентивно заштитни.</p> <p>Акробатика: Колут напред и колут назад - Стој (став) на лопатки-свеќа - Челна вага на колено</p> <p>Справи: Високи и нишање на ниски: рипстоли, алки, вратило, разбој, греда и др. справи: качување, висење и слегување</p> <p>Шведска клупа - одења со потскокнувања, вртења на клупа скокање од клупа со мек доскок</p> <p>Ритмика: Ритмичко одење и трчање Ритмички потскокнувања, мачкин скок, галоп скок, завртување на една нога па на друга нога; основни елементи со обрачи</p>	<p>Колут назад Свеќа, стој вежби за (став) на лопатки</p> <p>Колут Алки Јарец</p> <p>Ритмичко одење и трчање Мачкин скок Натскоци</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Комплексни вежби со насочено влијание: корективно-компензаторски вежби и вежби за превентивно заштитно влијание. ○ Вежби: повторување на елементите колут напред и назад (наставникот вербално и тактилно ги објаснува движењата, а посебно кај учениците кои се несигурни и имаат отпор и страв при изведувањето на овие вежби). ○ Качување, висење, нишање и слегување на гимнастички справи. ○ Штафетни игри со совладани елементи од основите на атлетиката и гимнастиката. ○ Вежби за ритмика, со и без музика-развој на поимот за сстетика, сстетско и правилно држење на телото.



<ul style="list-style-type: none">➤ да се воведува во ритмиката;➤ да ги користи гимнастичките справи, основите на ритмиката;➤ да развива способности за движење со завртувања;➤ да се воведува во естетско и елегантно држење на телото и делови од него.			<ul style="list-style-type: none">○ Организирање натпревари по танцување.○ Спојување на елементи на одредени движења во комплексна целина.○ Игри: имитација на движењата на животните.
--	--	--	--

ТЕМА: ОСНОВИ НА ТАЊЦИТЕ			
Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот /ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ да ги развива психомоторните вештини усогласени со ритмот на музиката; ➤ да умее да игра во склад на ритмот на музиката; ➤ да го одржува телото и однесувањето сообразено со колективното движење; ➤ да развива способности за движење и игра во просторот. 	<p>Совладување на основните особености на народните ора и танци</p> <p>Став (држење на телото)</p> <p>Правила на движење (правец)</p> <p>Начин на држење за рака и рамо</p> <p>Игри со музика: избор на две народни ора, обука и играње на истите со музика</p> <p>Танци по избор</p> <p>Карактерни игри</p>	<p>Народно оро</p> <p>Танци</p> <p>Имиња на народни ора и танци</p> <p>Поим-правила на чекорите на танците и ората</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ритмичко изведување на одредени движења поврзани со танците и елементи од танците. ○ Совладување на основните особености на народните ора и танци. ○ Вежби за држење на телото, држење за рака и рамо. ○ Вежбање на правилата за почток на народното оро. Со удар со ногата на подот на слепите ученици им се сигнализира дека започнува играњето на орото. ○ Играње народни ора со побавно темпо и едноставни чекори (учениците може да изберат уште едно народно оро кое ќе го научат со музика да го играат). ○ Изведување на научните ора и танци на училишните приредби (јакнење на самодовербата кај учениците).

Се одбира спорт според интересот на учениците и можностите на училиштето.

ТЕМА: ОСНОВИ НА СПОРТСКИ ИГРИ - КОШАРКА

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ да ги увежбува и совладува елементите од кошарката; ➤ да ја развива подвижноста на локомоторниот апарат (активности со топка). 	<p>Основни кошаркарски елементи со топка (големина на топката според возраста).</p>	<p>Кошарка, игра, кош и топка</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Учениците вежбаат слободно водење и индивидуално играње со топка која одговара на нивната возраст (топките се помали од класичните топки за кошарка). ○ Елементарни и штафетни игри во кои улогата на ученикот и топката ќе имаат доминантна улога. ○ Обично и кошаркарско фрлање во одредена цел (низок кош, обрач, корпа и сл.). ○ Изработка на модел на кош, обрач и корпа од пластелин, за слепите ученици да добијат елементарна претстава за каква игра станува збор. ○ Игра со звучна топка и/или со обична топка (пред додавањето на обичната топка учениците треба да се предупредат со плескање со дланките). Треба да се напомене дека со овој спорт би можеле да се занимаваат само слабовидните ученици.



ПОТТЕМА: ОДБОЈКА			
Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот /ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ да ги совлада елементите од основите на одбојката;➤ да ја развива соработката, колективниот и спортски дух;➤ да ги развива способностите за игра со топка.	Основни елементи на одбојката	Одбојка Одбојкарско одбивање Одбивање со „чекан“ Одбојкарска мрежа	<ul style="list-style-type: none">○ Основни елементи со игри во место и движење.○ Одбивање на мала топка од сид.○ Додавање топка преку јаже.○ Додавање топка преку ниска одбојкарска мрежа.○ Одбивање мала топка (со прсти, чекан и надлактици), индивидуално и во парови.○ Примена на изученото на мини игралиште преку јаже, а потоа и преку одбојкарска мрежа ниско поставени.○ Изработка на модел на мрежа и одбојкарски терен од пластелин (слепите ученици да можат да стекнат елементарна претстава за каква игра станува збор).○ Игра со звучна топка и/или со обична топка (пред додавањето на обичната топка учениците треба да се предупредат со плескање со дланките). Треба да се напомене дека со овој спорт би можеле да се занимаваат само слабовидните ученици.

ПОТТЕМА: РАКОМЕТ			
Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот /ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ да ги совлада основните елементи од ракометот: техника на ракометно фрлање; ➤ додавање и примање-фаќање на топката; ➤ да научи ракометен шут во гол. 	<p>Основни елементи во ракометот</p>	<p>Ракомет Ракометен гол Ракометна мрежа</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Слободно ракометно водење. ○ Ракометно водење во определен правец. ○ Слободно фрлање и фаќање мала ракометна топка од сид. ○ Разни слободни фрлања од различни висини на телото, од рамо, гради. ○ Ракометно фрлање во под со одбивање од сид. ○ Додавање и фаќање топка помеѓу двајца во место (во висина на гради и со користење на подот). ○ Ракометно шутирање на гол од место. ○ Ракометно водење (слободно). ○ Изработка на модел на ракометен терен од пластелин (слепите ученици да добијат основна претстава за каква игра станува збор). ○ Игра со звучна топка и/или со обична топка (пред додавањето на обичната топка учениците треба да се предупредат со плескање со дланките.

ПОТТЕМА: ФУДБАЛ/ ГОЛБАЛ

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот /ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ да увежбава и совладува елементи од фудбалот; ➤ да ја осознае улогата на моториката поврзана со елементите со топка слободно водење и движење со топка; ➤ да усвојува техника на додавање на топката и шутирање во гол. 	<p>Основни елементи во фудбалот/ голбалот</p>	<p>Фудбал Водење на топка во фудбалот Гол во фудбалот Фудбалско шутирање Фудбалско игралиште Голбал</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Слободно водење на топка во фудбалот. ○ Фудбалско шутирање во вид со прифаќање на одбрана топка. ○ Фудбалско додавање и примаме на топка во парови во место. ○ Слободно фудбалско шутирање и шутирање на топка во одредена цел и во гол. ○ Игра - мал фудбал со модифицирани правила. ○ Елементарни и штафетни игри со топка за фудбал. ○ Голбалот е игра со специјална звучна топка наменета за слепи лица. Се препорачува да се изработи модел на фудбалски терен од пластелин (слепите ученици да добијат елементарна претстава за каква игра станува збор).

Покрај редовната програма може да се реализираат и наставни теми-подрачја во договор со родителите:

- ▶ Пливање;
- ▶ Активности на снег;
- ▶ Возење тротинет, велосипед, ролери;
- ▶ Активности во природа: излети и пешачења;
- ▶ Училиштен спорт;
- ▶ Спортски школи и проекти;
- ▶ Фитнес;
- ▶ Планинарење;
- ▶ Лизгање на мраз;
- ▶ Куглање;
- ▶ Брајов шах.

(Овие наставни теми се реализираат според посебна програма на ниво на училиштето и се реализираат според утврдени стандарди и во зависност од интересите и можностите на родителите).

5. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

При реализацијата на програмата по физичко и здравствено образование се поаѓа од развојните можности, способности и интереси на учениците.

Програмата по физичко и здравствено образование нуди широк спектар на активности: задолжителни, во кои се природните движења и основите на атлетиката и гимнастиката со игрите и областите кои опфаќаат пливање, активности на снег и во природа, активности со возење и сл. како посебни тематски подрачја според интересот и потребите на учениците и родителите, а треба да се реализираат во локалната средина од која се очекува значителен напредок на локално ниво и користење на природните услови.

Важно е наставникот на првите часови што е можно побргу да воспостави вербална и моторичка комуникација со која ќе ги воведат учениците како паралелка, односно целина во организирано поставување и движење. Оваа тема е многу значајна за организирано движење, безбедност и сигурност во изведувањето на потребните активности со паралелката како целина и во организирањето на другите активности во училиштето и надвор од него. Исто така, вежбите за оформување на телото спаѓаат во темата која задолжително се изведува на секој час по физичко и здравствено образование.

Многу е битно на самиот почеток на учебната година наставникот да направи снимање на психофизичкиот, емоционалниот и социјалниот статус на секој ученик со цел да подготви планирање имајќи ги предвид наставните теми и поставените цели во корелација со условите за работа во училиштето со почитување на индивидуалните интереси и психомоторни способности на учениците. Посебно треба да обрне внимание на здравствената состојба на учениците, особено на оние ученици кои имаат телесни оштетувања и лекарски забрани за целосни или делумни моторички вежби. При ваквите случаи наставникот е должен да ги почитува мислењата и укажувањата на стручните лица за здравствената состојба на учениците.



Наставникот е должен уште на почетокот на учебната година да знае дали има ученици со забрана или ограничена физичка активност поради прележана болест или тегоби или болест на кардиоваскуларниот систем. Тој е должен да го почитува лекарскиот наод и препораката, да се консултира дали може и колку може да работи со таквите ученици.

Со оглед на возраста на учениците моторичките активности ќе се реализираат, пред сè, преку подвижни игри, со настојување да се задоволат интересите на учениците, да се остваруваат позитивните емоционални ефекти, ученикот да ги почитува своите другарчиња, да им помага и да се развива колективното и групното решавање на задачите, да се развива културата на почитување, сознанија за убавото и негување на сопственото тело.

Наставникот треба посебно внимание да посвети на вклучувањето на сите ученици во групните активности, без разлика на нивните способности и положа припадност. Стимулирањето треба да се прави на афирмативен начин, при што се вреднуваат поединечните постигања на секој ученик како негов личен рекорд. Секој ученик се поттикнува да постигне најмногу што може, а не да се следи однапред утврден стандард. Целта на наставата по физичко и здравствено образование е да се обезбеди атмосфера на релаксација.

При подготовката наставникот обрнува внимание на рационалното користење на условите за работа. Во годишната подготовка задолжително ги планира наставните теми додека, пак, наставните теми во соработка со родителите се планираат врз основа на условите за работа во училиштето и локалната средина, родителите се анкетаат, се формираат групи, се подготвува посебна програма за изведба, а ако има потреба покрај наставникот се ангажира и друго стручно лице. Наставните теми се изведуваат во присуство на еден од родителите или старател. Покрај горенаведените дидактички препораки кои се генерални и воопштени, земајќи ја предвид специфичноста на категоријата на ученици со оштетен вид, од витално значење за наставникот би биле и неколку поконкретни препораки.

За учениците со оштетен вид најважно е сите активности по овој предмет по вербален пат да се објаснуваат од страна на наставникот. Ученикот со оштетен вид по тактилен и аудитивен пат да ги перципира и восприема информациите и деталите за активностите кои треба да се изведат. За време на часовите во зависност од конкретната активност на наставникот му се препорачува да употребува звучни предмети како на пример звучна топка.

За учениците со оштетен вид од четврто одделение, исто така, е важно за време на часовите да се работи и психомоторна реедукација во корелација со темите и активностите.

Она што е неозбежно за овој предмет е неговото корелирање со предметот ориентација и мобилност преку консултација на двајцата наставници.

Преку овој предмет ученикот со оштетен вид се мотивира да размислува за своето тело, правилно да го осознава и разбира, да размислува за своето здравје, правилно да го чува и заштитува.

Преку овој предмет на наставникот му се овозможува употребувајќи ја својата креативност и професионалност правилно да го насочи растот и развојот на ученикот/ученичката.

Доколку условите на училиштето дозволуваат, наставникот во планирањето и изведувањето на активностите по предметот физичко и здравствено образование треба да употреби и специфични наставни помагала како, на пример, вакуум преса или свел тач (swell touch) апарат со цел релјефно да преслика одредени движења или положби на телото кои ученикот со оштетен вид тактилно ќе ги почувствува и ќе научи правилно да ги изведува.

6. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Според поставените цели на наставната програма по физичко и здравствено образование, наставникот реализира опишено оценување (дијагностичко, формативно, микросумативно и сумативно) при што предвид ги има следните компоненти:

- ▶ усовршување на природните форми на движење, како и учење и совладување на други моторички елементи;
- ▶ подигнување на психомоторните способности и способноста на локомоторниот апарат;
- ▶ совладување на елементите од основите на атлетиката, гимнастиката, игрите и подрачјата по избор;
- ▶ редовност, залагање, соработка и помагање на ученикот на часовите;
- ▶ фер-плеј однесување на часовите и напреварите, почитување победа и пораз, како нормални појави на напреварите;
- ▶ придонес во остварување на позитивни емоционални ефекти;
- ▶ почитување и исполнување на здравствено-хигиенските задачи во однос на облекага, пред физичките активности и по нив;
- ▶ дисциплина, почитување на кукниот ред на спортската сала и училиштето и исполнување на поставените задачи од страна на наставникот и други елементи кои наставникот ќе ги постави како специфика на условите за работа и остварувањето на локалните интереси, како и договорот со родителите.

За постигањата на учениците се води дневник за сите наведени компоненти од кој се извлекува оценката на ученикот. Оценката е бројчана, а во неа се опфатени постигањата поврзани со елементите определени со целта на наставната програма по физичко и здравствено образование.

7. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

За реализација на наставната програма по физичко и здравствено образование потребна е спортска сала и отворени спортски терени. Нивниот број и големина се регулирани со Нормативот за наставен простор и наставни средства и помагала донесен од министерот за образование и наука.

8. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

Наставата по физичко и здравствено образование за четврто одделение може да ја реализира лице кое завршило:

- Филозофски факултет-Институт за дефектологија, дипломиран дефектолог;
- дефектолошки факултет согласно Законот за основно образование.

Изготвил: работна група,

координатор Марија Симонова, советник во Бирото за развој на образованието-Скопје

Одобрил: м-р Митко Чешларов, раководител на Сектор во Бирото за развој на образованието-Скопје



9. ПОТПИС И ДАТУМ НА ДОНЕСУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по физичко и здравствено образование за четврто одделение на деветгодишното основно образование за учениците со оштетен вид, на предлог на Бирото за развој на образованието, ја утврди



на ден РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
Скопје

Бр. 11-4492/3Г

19.08 2021 год.
С К О П Ј Е

Министер,

Никола

